

KAZALO

<i>Prevajalčev uvod</i>	5
<i>Fenomen Wollman</i>	7
<i>Spremna beseda avtorja</i>	19
I. CERKVENE IN ŠOLSKE IGRE. SLOVENSKI GEORGE DANDIN. SPREVODI. PASIJONSKIE IGRE	21
Latinska šolska igra (luteranska in jezuitska). Slovenski <i>Paradiž</i> leta 1670. Frankopanov prevod Molièrovega <i>Georgea Dandina. Deutsche Comödianten</i> v Ljubljani. Pasijonske igre in sprevodi. Andrej Šuster – Drabosnjak in ljudske pasijonske igre. Mistifikacija Tomaža Markaviča iz leta 1735.	
II. ZAČETKI NOVEJŠE SLOVENSKE DRAMATIKE	30
Žiga Zois. Anton Feliks Dev. Anton Tomaž Linhart in prva slovenska predstava: <i>Županova Micka</i> 1789. Tinžhek Petelinžhek. Nemške igre s »kranjskim« povzetkom. <i>Ulrik Graf Zelski</i> , prva slovenska drama?	
III. POSKUSI DO BACHOVE REAKCIJE	37
Dramski poskusi v 30. in v 40. letih. Prevoda Andreja Smoleta. Davorina Trstenjaka (Vicka Dragana) <i>Nevesta z otoka Cypros</i> iz leta 1838 idr. Poskusi z veseloigro Bernarda Tomšiča in Franca Malavašiča. <i>Divica Orleanska</i> in <i>Mesinska nevesta</i> , prevoda Jovana Vesela Koseskega, idr.. Gledališka prizadevanja od 40. let. Predstavi v Novem mestu 1847/1848 in v Vipavi leta 1848. Slovenski zbor (Slovensko društvo) in dr. Janez Bleiweis (Franc Malavašič). Prva slovenska sezona 1848-1850. Prva gledališka polemika. Leopold Kordes in Gledališko društvo. Predstave v Idriji in v Celju. Josip Drobnič. <i>Juntez Frana Levstika</i> .	
IV. ČITALNICA IN DRAMATIČNO DRUŠTVO DO ODPRTJA NOVEGA DEŽELNEGA GLEDALIŠČA (1892)	
<i>1. Boj za stalno gledališče</i>	46
Ljubljanska čitalnica in njen repertoar od leta 1861 do leta 1867. Prve zbirke gledaliških iger. Jakob Zabukovec. Priprave gledališkega odbora leta 1866, Josip Stare idr.. Dramatično društvo in njegov boj za deželni oder od leta 1867. Predstave v čitalnici 1867-1869. Kratka kronika Društva do leta 1892. Josip Noll. Začetki dramskega in glasbenega poučeva-	

nja: Ignacij Borštnik, Anton Foerster, Fran Gerbič. Gledališko delovanje na slovenskem podeželju.

2. Prevodni repertoar

Prevajateljska dejavnost, obče prizadevanje za dramski izraz. Nemški repertoar. Francoske igre. Češki repertoar. Stritarjevo stališče proti prevodom. Slovanski in italijanski repertoar. Prevodi iz klasičnega repertoarja (Shakespeare, indijska dramatika, Goethe, Sofokles). Ibsenova *Nora* leta 1892.

3. Izvirna dramatika od čitalnic do 90. let 64

Spopadi v Društvu, Stritarjevi dramaturški nazori, delo v Društvu. »Sta-roslovenci« in »mladoslovenci«. Pregled nepomembne izvirne produkcije.

A. Veseloigre 69

Miroslav Vilhar. *Strast in krepost* Antona Kosa Cestnikova. Jakob Alešovec. Josip Ogrinec. Ljudevit in Ivan Tomšič. *Roza* Frana Celestina. Luiza Pesjakova. Ohranjeni rokopisni poskusi (Štrukelj, Mohorčič, Vrhovec, Poznik, Holy, Sušnik, Babnigg). Izgubljeni rokopisi. Ivana Fajdige *Stan in Stana*. Veseloigri Alfonza Pirca. Vtorijev *Sentimentalec* in Zavrtanikov *Loterist*.

B. Poskusi s tragedijo. Josip Jurčič 79

Marija Antonijeta Franca Zakrajska. Samo Franceta Remca. *Ilija Gregorčič* Henrika Penna. Nekaj romantičnih rokopisnih poskusov (Saverjan, Bedene, Koder, Končan, Robič). *Car Lazarjeva smrt* Viktorja Lipeža in *Zeta carja Lazarja* Jožeta Kleniča. Andrej Turjaški Jožeta Iskrača Frankolskega. *Zgubljeni sin* Franca Silvestra, *Slavija* avtorja A.J., *Hektor in Andromaha* Lipeta Haderlapa. *Vojска in mir* Antona Turkusa, *Stari Slovani* Frana Dominka. *Gospod s Preseka* Franca Škofiča. Izgubljena igra Ivana Vesela – Vesnina. Jurčičev *Tugomer* iz leta 1875. Jurčičeva in Levstikova 2. predelava iz leta 1876. *Veronika Deseniška*. Jurčičeva in Kersnikova veseloigra *Berite Novice!* in *Olikani Slovenec*.

C. Moralične in tendenčne igre 109

Odrske slike Josipa Stritarja iz 70. in iz 80. let. Poskus Breznikova *Na preužitku* in Fajdigov *Oče*. Moralične igre in veseloigre Josipa Vošnjaka.

D. Ljudske igre s petjem 116

Novi svet (Materin blagoslov) Antona Klodiča. Mihael Lendovšek (Bogoslav Rogački). Ignacij Borštnik.

V. OD ODPRTJA NOVEGA DEŽELNEGA GLEDALIŠČA (1892)

1. Pregled razvoja ljubljanskega odra in kritike 122

Prvi koraki na velikem odru, Borštnikovo vodstvo in repertoar do leta 1894. Rudolf Inemann in repertoar do leta 1900, Adolf Dobrovolný, František Lier in repertoar do leta 1906. Vilém Taborský in repertoar do leta 1907. Lev Dragutinović, Hinko Nučič in repertoar do leta 1912. Kobalovo upravnštvo, Župančičeve prvo dramaturško delovanje in zadnja predvojna sezona 1912/1913. Danilovo *Malo gledališče*, podeželski odri, amaterski odri. Razvoj igralske umetnosti. Delovanje Čehov. Nova igralska generacija. Razvoj gledališke kritike. *Krpanova kobila*. Sodobna kritika.

2. Izvirna dramatika 144

A. Epigoni Schillerja in nemške romantične igre 145

Pregled. Anton Medved: Savel, Viljem Ostrovrh, Kacijanar, Za pravdo in srce. Ivan Robida: Erazem Tattenbach, Rože ob poti. Ivan Benko: Strahomir. Milan Pajk: Mlada Zora, Vitomir Fedor Jelenc: Erazem Predjamski. Jeronim Knoblehar: Estera, Dragan Šanda: Lepa Vida.

B. Realistično-naturalistične igre 156

Pregled. Josip Vošnjak: Lepa Vida, Doktor Dragan, Premogar, Ne vdajmo se. Anton Funtek: Iz osvete, Kristalni grad, Tekma, Za hčer idr.. Engelbert Gangl: Materine sanje, Sin, Sad greha, Katka Poljakova (Sfinga), Dolina solz. Fran Dolinčan: Kmečka osveta. M. Dolinar: Grehi očetov. Anton Medved: Krivica in dobrota, Na odru življenja, Posestrimi, Stari in mladi, Črnošolec. Zofka Kveder-Jelovšek: Tuje oči, Zimsko popoldne, Pri branjevki, Strti, Ljubezen, Egoizem, Pravica do življenja, Pijanec, Amerikanci idr.. Marija Kmetova: Mati, Notturno, Karikature. Vzgojni prizori Josipa Stritarja idr.. Etbin Kristan: Volja, Kato Vranković, Samosvoj, Tovarna idr.. Anton Aškerc: Izmajlov, Tujka idr.. V. Trtnik: Iznajdba. Adolf Robida: Daemon Venus, V somraku, Mrlič, Kljubovalci, Stari gospod idr.. Fran Govekar: Grča, Mrakovi idr.. Fran Saleški Finžgar: Veriga, Razvalina življenja. Anton Novačan: Veleja, Herman Celjski. Alojzij Remec: Kirke, Užitkarji. Janez Jalen: Dom, Srenja.

C. Novoromantične igre 199

Cankarjev pomen v evropski novi romantični in pregled slovenske dramske nove romantične. Ivan Cankar. Romantične duše. Jakob Ruda. Za narodov blagor. Kralj na Betajnovi. Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Hlapci. Lepa Vida. Strnitev. Oton Župančič. Prevodi. Noč na verne duše, Iz nenapisane komedije. Veronika Deseniška. Anton Aškerc: Zlatorog, Knez Volkun. Etbin Kristan: Ljubislava, Kraljevanje. Alojz Kraigher: Školjka, Umetnikova trilogija. Ksaver Meško: Na smrt obsojeni?, Mati, Pri Hrastovih. Narte Velikonja: Suženj. Fran Lipah: Dopust, Cvetje bajam. Stanko Majcen: Kasija, Dediči nebeškega kraljestva, Za novi rod. Alojzij Remec: Magda. Jakob Špicar: Kralj Matjaž, Pogumni Tonček., Makso Unger: Kralj Matjaž. Pavel Golia: Peterčkove poslednje sanje. Ivan Lah: Pepeluh, Igra, Noč na Hmeljniku. Jernej Stantè: Mlada Breda,

D. Ekspresionistične igre 265

Pregled. Jože Plot: Ljudje. Ivan Pregelj: Berači, Katastrofa, Azazel. Leopold Lenard: Dekla božja. France Bevk: V globini, Kajn. Milan Fabjančič: Pod Kamnom. Miran Jarc: Izgon iz raja, Klic iz grobnice. Angelo Cerkvenik: V vrtincu.

E. Veseloigre 278

Pregled. Rado Murnik: Napoleonov samovar idr.. A. L. Bistriški: Lokavi snubač. Anton Medved: Cesar Friderik III. na Malem gradu v Kamniku, Na ogledih, Rendez-vous idr.. Anton Aškerc: Red sv. Jurja. Fran Detela: Učenjak, Dobrodušni ljudje, Dobrodelnost. Fran Milčinski: Brat Sokol, Cigani, Iz devete dežele, Krpan mlajši. Ksaverij Andrejev: Rusofil, Fran Selški (Rojec): Idealist. Etbin Kristan: Uspeh, Kdo je blazen, Klub Resignacija. Poskusi Srnušekova, Čadeža, Štruklja, Soškega, Štoke, Veselka, Lenarda. Alojz Kraigher: Pustna noč. Veseloigre Iva Česnika, Antona Cerarja, M. Sokolova. Cvetko Golar: Vdova Rošlinka.

Pregled. Josip Stritar: Logarjevi. Fran Govekar: Rokovnjači, Legionarji, Deseti brat, Martin Krpan idr. Druge dramatizacije. Fran Saleški Finžgar: Divji lovec, Naša kri. Ksaverij Andrejev: Zaklad. Jadranski: Zlata bajka, Vitomir Jelenc: Vaška romantika idr.. Igre Antona Peska, A.M. Sokolova, J.Z. Novaka, Frana Dolinarja. Janez Krek: Turški križ, Tri sestre, Ob vojski. Silvin Sardenko: Mater Dolorosa, Mati svetega veselja, Slovanska apostola, Solza miru idr.. Fran Milčinski: Volkašin, Kjer ljubezen, tam bog, Mogočni prstan. Obloški: Rošlin in Verjanko. Jože Abram: Vmeščenje Valuka. Peter Bohinjec: Štempihar. Igre Frana Selskega. Fran Detela: Begunka.

POVZETEK RAZVOJA, MOTIVOV IN IDEJ.

POMEN SLOVENSKE DRAMATIKE

307

<i>Viri in literatura</i>	320
<i>Avtorjeve opombe</i>	323
<i>Imensko kazalo</i>	366
<i>Seznam slovenskih gledaliških iger (prizorov, dramatizacij, libretov ...), ki jih Wollman omenja v svoji knjigi</i>	385
<i>Resumé en français</i>	392

